

Oifig an Choimisinéara um Faisnéis Comhshaoil
Office of the Commissioner for Environmental Information

Cuid II – An Coimisinéir um Fhaisnéis Comhshaoil

Réamhrá

Sa bhliain faoi thrácht, arbh í an chéad bhliain iomlán a chaith mé mar Choimisinéir Faisnéise agus mar Choimisinéir um Fhaisnéis Chomhshaoil, b'éigean dom roghanna deacra a dhéanamh maidir leis an leithdháileadh acmhainní idir an dá oifig. Déanfaidh mé mionphlé ar cheist na n-acmhainní thíos. Bunaíodh Oifig an Choimisinéara um Fhaisnéis Chomhshaoil (OCFC) faoi Airteagal 12 de Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaoil). Tá na Rialacháin maidir le Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaoil bunaithe ar Threoir 2003/4/CE maidir le rochtain phoiblí ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil. Foráiltear leis na Rialacháin do chóras rochtana a chur ar bun in Éirinn atá ar leithligh ó chóras rochtana an Achta um Shaoráil Faisnéise. Dá bhrí sin, tá an ról atá agam mar Choimisinéir um Fhaisnéis Chomhshaoil neamhspleách ó thaobh an dlí de ar an ról atá agam mar Choimisinéir Faisnéise. Mar sin féin, foráiltear le hAirteagal 12(10) de na Rialacháin maidir le Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaoil go bhfaighidh an Coimisinéir um Fhaisnéis Chomhshaoil cúnamh ó fhoireann Oifig an Choimisinéara Faisnéise (OCF) agus, dá bhrí sin, ó acmhainní eile atá ar fáil don Oifig sin. Mar sin, imríonn feidhmiú OCF tionchar dosheachanta ar fheidhmíocht OCFC, mar a pléadh i dTuarascáil na bliana seo caite. Mar fhocal dearfach, rinneadh leasú a raibh an-fhálte roimhe ar na Rialacháin maidir le Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaoil, rud lenar foráladh do laghdú sna táillí achomhairc. Tháinig an laghdú sin sna sála ar achtú an Achta um Shaoráil Faisnéise 2014, rud lenar áiríodh laghdú i dtáillí Saoráil Faisnéise freisin.

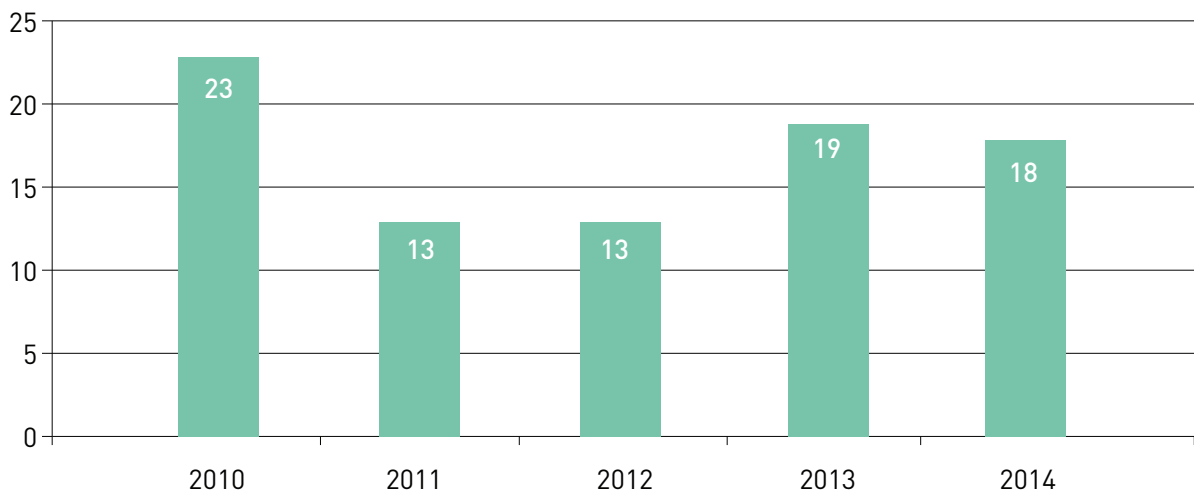
Baineann an ceart rochtana faoi na Rialacháin maidir le Faisnéis faoin gComhshaoil le “faisnéis faoin gcomhshaoil” atá á sealbhú ag “údarás poiblí”, de réir bhrí na Rialachán, nó thar a cheann. Is é an ról atá agam mar Choimisinéir um Fhaisnéis Chomhshaoil athbhreithniú a dhéanamh ar bhreitheanna údarás poiblí atá á n-achomharc ag iarratasóirí nach bhfuil sásta leis an toradh ar a n-iarrataí ar fhaisnéis faoi na Rialacháin. Tagann ceart achomhairc chuig an Oifig seo chun cinn freisin i gcásanna ina maíonn an comhlacht nó an duine lena mbaineann iarraidh ar rochtain ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil nach údarás poiblí é de réir bhrí na Rialachán. Tá mo chuid breitheanna ar achomharc críochnaitheach agus ceangailteach ar na páirtithe lena mbaineann, ach amháin i gcásanna ina ndéantar achomharc eile chuig an Ard-Chúirt ar phoncanna dlí laistigh de dhá mhí ó dháta na breithe lena mbaineann.

Le haghaidh tuilleadh faisnéise a fháil faoi fheidhmiú an chórais rochtana ar fhaisnéis faoin gcomhshaol in Éirinn, tabhair cuairt ar ár suíomh Gréasáin ag www.ocei.gov.ie, áit a bhfuil nasc le Tuarascálacha Bliantúla ón Oifig seo, nasc le suíomh Gréasáin na Roinne Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil, agus Treoir 2003/4/CE.

Achomhairc agus ceisteanna

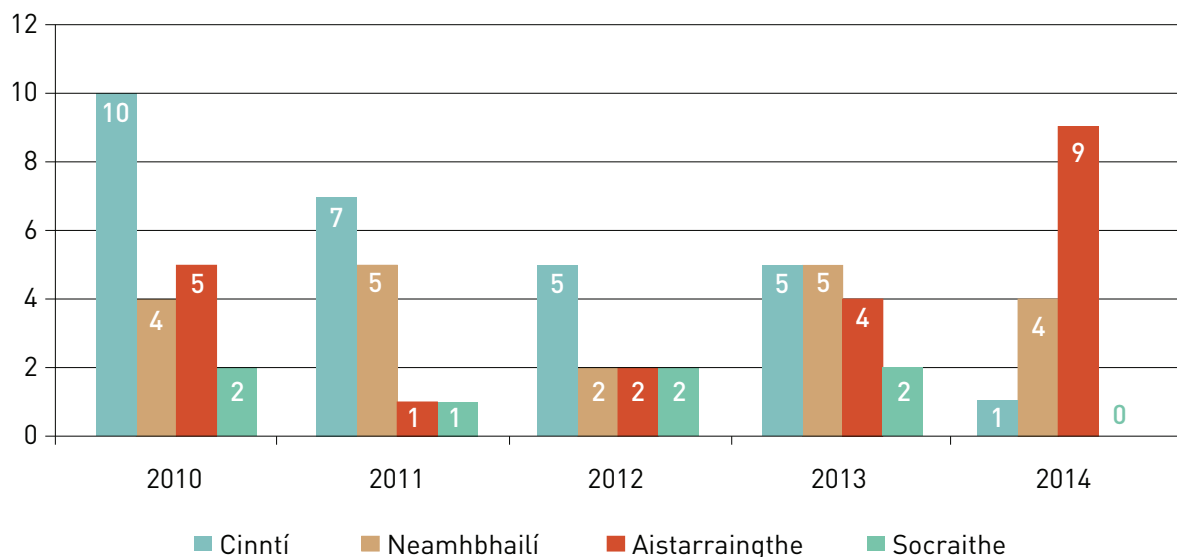
Le linn na bliana 2014, fuair an Oifig seo 18 n-achomharc. Thuairiscigh an Oifig seo gur bhain 3 cinn de na hachomhairc sin le cásanna inar measadh an iarraidh lena mbaineann a bheith diúltaithe ag an gcéim bhunaidh agus/nó ag céim bhreith an athbhreithnithe inmheánaigh, figiúr arbh fheabhas suntasach é ar an bhfigiúr don bhliain roimhe. Meastar iarraidh a bheith diúltaithe i gcásanna ina dteipeann ar an údarás poiblí breith ar an iarraidh a eisiúint laistigh den teorainn ama iomchuí a shonraítear sna Rialacháin (mí amháin, de ghnáth).

Líon na n-achomharc a fuarthas

Dúnadh ceithre achomharc déag le linn na bliana. Níor tháinig breith fhoirmiúil ach as ceann amháin de na hachomhairc sin. Tá buaicphointí ina leith sin leagtha amach thíos. Tá an bhreith foilsithe ina hiomláine ar shuíomh Gréasáin na hOifige seo ag www.ocei.gov.ie.

Toradh ar achomhairc chuig CFC de réir bliana

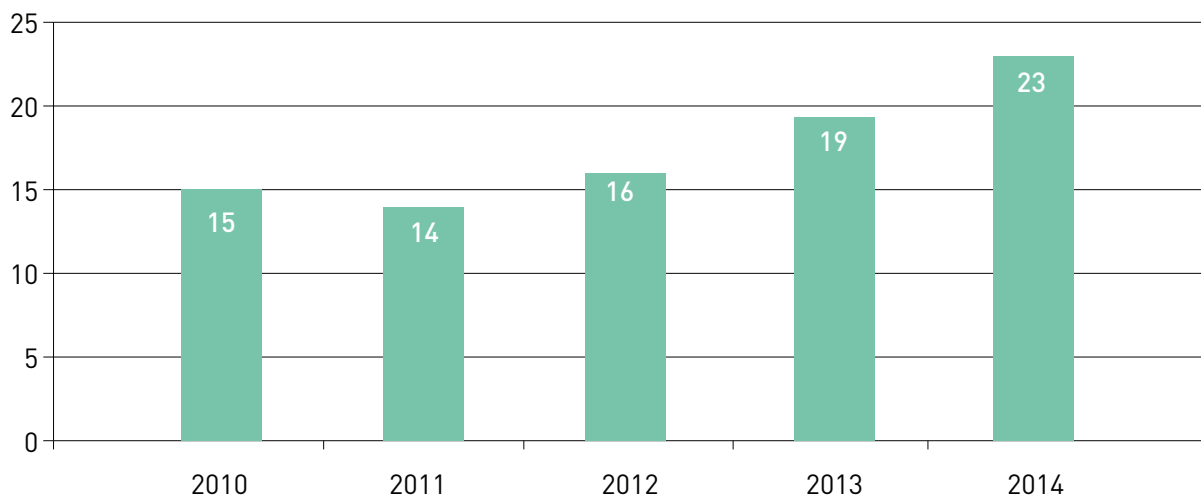
Rinneadh sé achomharc a tharraingt siar nó a mheas a bheith tarraingthe siar toisc gur aontaigh an t-údarás poiblí lena mbaineann an fhaisnéis a iarradh a chur ar fáil trína foilsíú nó ar shlí eile. Bhí idirghabháil dhíreach ón Oifig seo i gceist le dhá cheann de na cásanna sin. Pléifear na cásanna sin thíos. I gceithre cinn de na cásanna, áfach, d'aontaigh an t-údarás poiblí lena mbaineann an fhaisnéis a iarradh a chur ar fáil as a stuaim féin tar éis an t-achomharc a chur isteach.

Tarraingíodh dhá achomharc eile siar i bhfianaise na breithe a thóg an Oifig seo go luath sa bhliain 2014 an t-achomharc a rinne sí chuig an gCúirt Uachtarach a tharraingt siar sa chás An Taoiseach v. An Coimisinéir um Fhaisnéis Chomhshaoil [2010] IEHC 241. Tarraingíodh achomharc eile siar toisc gur ghlac an t-achomharcóir le tuairim na hOifige seo nach raibh an fhaisnéis a iarradh i seilbh an údaráis poiblí lena mbaineann. Measadh gurbh achomhairc neamhbhailí iad na hachomhairc eile a dúnadh sa bhliain 2014, go príomha mar gheall nach ndearnadh aon iarraidh ar athbhreithniú inmheánach ina leith.

Ba as iarrataí chuig ranna rialtais agus chuig údaráis áitiúla a tháinig leath na n-achomharc anuraidh. I measc na n-údarás poiblí eile a ndearnadh achomharc in aghaidh a mbreitheanna, bhí an Bord Pleanála, Bord na Móna, Coillte, Líonraí Bhord Soláthair an Leictreachais agus EirGrid. In dhá chás, mhaígh na comhlachtaí nach údaráis poiblí iad de réir bhrí na Rialachán.

Bhí trí chás is fiche idir lámha ag deireadh na bliana. B'ionann é sin agus méadú ceithre chás ar an bhfigiúr don bhliain roimhe. Thuairiscigh an fhoireann go bhfuarthas 42 ceist ghinearálta faoi na Rialacháin.

Líon na n-achomharc idir lámha de réir bliana

Airteagal 12(6) de na Rialacháin

Le hAirteagal 12(6), tugtar cumhachtaí áirithe dom maidir le déileáil le hachomharc. Féadfaidh mé:

- ceangal ar údarás poiblí faisnéis faoin gcomhshaol a chur ar fáil dom,
- scrúdú a dhéanamh ar fhaisnéis faoin gcomhshaol atá i seilbh údarás áitiúil agus cóipeanna a dhéanamh den fhaisnéis sin, agus
- dul isteach in aon áitreabh atá á áitiú ag údarás poiblí d'fhonn faisnéis faoin gcomhshaol a fháil

Tá áthas orm a thuairisciú nár ghá dom an fhoráil sin a agairt sa bhliain 2014.

Cásanna suntasacha

Cás CEI/13/0006 – An tUas. Stephen Minch agus an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha (an Roinn) – Breith an 18 Nollaig 2014

Maidir le cé acu a bhí nó nach raibh údar ag an Roinn le diúltú géilleadh do rochtain ar an tuarascáil dar teideal “Analysis of options for potential State intervention in the roll out of next-generation broadband” ar an bhforas nach faisnéis faoin gcomhshaol de réir bhrí na Rialachán í an fhaisnéis lena mbaineann.

Chun go bhféadfaidh an fhaisnéis cáiliú mar “faisnéis faoin gcomhshaol” chun críocha na Rialachán, dheimhnigh mé sa bhreith sin gur gá go dtiocfaidh an fhaisnéis faoi cheann amháin de na sé chatagóir atá leagtha amach sa sainmhíniú in Airteagal 3(1); ní leor baint a bheith ag

an bhfaisnéis a iarradh le ceann amháin de na sé chatagóir, is cuma cé chomh mór nó chomh beag atá an bhaint sin. Thug mé faoi deara freisin go dtugtar le fios leis an mbreithiúnas ó Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh i gCás C-524/09, Ville de Lyon (22 Nollaig 2010), inar pléadh le hiarraidh ar rochtain ar shonraí trádála a bhain le lamháltais i gcomhair astaíochtaí gás ceaptha teasa, nach gá go gcáilíonn gach cineál faisnéise a bhfuil baint de chineál éigin acu le hastaíochtaí gás ceaptha teasa mar fhaisnéis faoin gcomhshaoil de réir bhrí na Treorach. Tar éis dom scrúdú a dhéanamh ar a bhfuil sa tuarascáil, tháinig mé ar an tuairim go mbaineann an tuarascáil leis na himpleachtaí costais don Stát atá ag gabháil le cineálacha éagsúla bhonneagar leathanbhanda na chéad ghlúine eile a chur i bhfeidhm i gceantair a ndéanann an earnáil phríobháideach tearcfhreastal orthu faoi láthair. Níor aimsigh mé aon bhonn le teacht ar an gconclúid go gcáilíonn an fhaisnéis mar fhaisnéis faoin gcomhshaoil de réir bhrí Airteagail 3(1)(b) ná (c), mar a dúirt an t-achomharcóir.

Rinne mé breithniú freisin ar an gceist maidir le cé acu is “beart” an Plean Náisiúnta Leathanbhanda féin de réir bhrí Airteagal 3(1)(c) nó nach ea, rud a d’fhágfadh go gcáileodh an tuarascáil a iarradh mar fhaisnéis faoin gcomhshaoil faoi mhír (e). Thug mé faoi deara, áfach, nach bhfuil an Plean Náisiúnta Leathanbhanda ach ina straitéis ardleibhéil lena leagtar spriocanna síos chun leathanbhanda ardluais a sholáthar ar fud na hÉireann. Fuair mé amach nach bhfuil an Plean Náisiúnta Leathanbhanda féin ina bheart a théann i bhfeidhm, nó ar dóigh dó dul i bhfeidhm, ar na gnéithe comhshaoil nó ar na tosca comhshaoil dá dtagraítear i míreanna (a) agus (b) den sainmhíniú toisc gur an-bheag atá an nasc idir an plean agus aon tionchar a bheidh ann ar an gcomhshaoil, murab ionann agus na bearta agus na gníomhaíochtaí a d’fhéadfaí a ghlacadh chun an plean a chur chun feidhme. Tháinig mé ar an gconclúid go raibh an ceart ag an Roinn diúltú don iarraidh ón achomharcóir sa chás seo.

[Tabhair faoi deara: Rinne an t-iarraitasóir achomharc in aghaidh na breithe sin chuig an Ard-Chúirt; beidh an éisteacht ar siúl an 25 Meitheamh 2015.]

Cás CEI/12/0007 – An tUas. David Healy, Cairde Chomhshaoil na hÉireann, agus an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil (an Roinn) – Measadh an t-achomharc a bheith tarraingthe siar an 11 Meitheamh 2014

Maidir le cé acu a bhí nó nach raibh údar ag an Roinn le diúltú géilleadh do rochtain ar leagan neamhchurtha in eagar de “Irish Water: Phase 1 Report” agus de na hAguisíní leis an tuarascáil sin.

Bhain an cheist sa chás seo le cé acu a bhí nó nach raibh údar ag an Roinn le diúltú géilleadh do rochtain ar fhaisnéis a bhain le riachtanais mhaoiniúcháin Uisce Éireann agus le muirir uisce amach anseo. Níor dhíospóid an Roinn gurbh fhaisnéis faoin gcomhshaoil í an fhaisnéis a iarradh, a bhí curtha in eagar ó leagan foilsithe den tuarascáil lena mbaineann, ach dhiúltaigh sí géilleadh do rochtain faoi Airteagail 8(a)(iv) (rúndacht imeachtaí údarás poiblí), 8(b) (rúndacht Comh-aireachta), agus 9(1)(c) (rúndacht tráchtála nó thionsclaíoch) de na Rialacháin.

Le linn an athbhreithnithe, bhuaíl an Oifig seo le hoifighigh ón Roinn chun roinnt ábhair imní a phlé, go háirithe an spleáchas a bhí ag an Roinn ar dhíolúintí Saoráil Faisnéise a úsáid mar bhonn le diúltú géilleadh d'iarrataí faoi Airteagal 8(a)(iv) de na Rialacháin. Ní rabhtas in ann teacht ar aon réiteach ar an ábhar ag an gcruinniú. Ina dhiaidh sin, agus ag féachaint don bhreithiúnas ó O'Neill, J. sa chás *An Taoiseach v. An Coimisinéir um Fhaisnéis Comhshaoil* [2010] IEHC 241, rinne an Roinn éileamh nua ar dhiúltú faoi Airteagal 9(2)(d), rud a bhain le cumarsáid inmheánach údarás poiblí.

Tar éis tuilleadh comhfhreagrais eadrainn, áfach, chuir an Roinn in iúl ar deireadh go mbeadh sí sásta an tuarascáil a fhoilsiú ina hiomláine faoi réir cead a fháil ón Rialtas. Thug an Roinn fógra don Oifig seo an 29 Bealtaine 2014 gur thug an Rialtas cead di an tuarascáil a fhoilsiú ina hiomláine agus go raibh sí ar fáil ar shuíomh Gréasáin na Roinne. Chuir an Oifig seo an méid sin in iúl don achomharcóir. Níor ardaigh sé aon ábhair imní eile ina dhiaidh sin. Dá bhrí sin, measadh an t-achomharc a bheith tarraingthe siar.

Cás CEI/12/0009 – An tUas. Damien McCallig agus EirGrid – Measadh an t-achomharc a bheith tarraingthe siar an 8 Iúil 2014

Maidir le cé acu atá nó nach bhfuil achomharc ag teastáil i gcásanna nach bhfuil aon saincheist eile le socrú iontu

Bhain an cás seo le diúltú ag EirGrid géilleadh do rochtain ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil a bhain le hiarratas ar nasc eangaí ó thríú páirtí. Ba é Airteagal 9(1)(c) an príomhfhóras le diúltú, ag féachaint do Threoir ón mbliain 2009 agus do Rialacháin ghaolmhara lenar foráladh do rúndacht faisnéise tráchtála íogaire a bhí i seilbh an oibreora córais tarchurtha.

Le linn an athbhreithnithe, bhuaíl an Oifig seo le hionadaí ó EirGrid agus chuaigh sí i gcomhairle leis an tríú páirtí lena mbaineann. Leag an Oifig seo béim ar an bhfíric go bhfuil sé soiléir i scéim na Rialachán maidir le Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaoil, agus i scéim na Treorach ar a bhfuil na Rialacháin bunaithe, go bhfuil toimhde ann i bhfabhar faisnéis faoin gcomhshaoil a eisiúint. Aontaíodh ar deireadh go bhféadfaí an fhaisnéis a iarradh a eisiúint go hiomlán. Tar éis an fhaisnéis a iarradh a eisiúint, d'ardaigh an t-achomharcóir ceisteanna a bhain le cineál rochtana agus cuardaigh, agus dhéileáil EirGrid go sásúil leis an dá cheann díobh. Dá bhrí sin, mhol an Oifig seo don achomharcóir go measfaí an t-achomharc uaidh a bheith tarraingthe siar.

Chuir an t-achomharcóir ina aghaidh sin agus d'iarr sé orm breith fhoirmiúil a eisiúint ar an ábhar. Luaitear in Airteagal 15(5) de na Rialacháin: “Féadfaidh an Coimisinéir achomharc a mheas a bheith tarraingthe siar i gcásanna ina gcuireann an t-údarás poiblí an fhaisnéis a iarradh ar fáil go hiomlán nó go páirteach roimh bhreith fhoirmiúil ón gCoimisinéir faoi airteagal 12(5) [aistriúchán neamhoifigiúil].” Sa chás seo, rinneadh an fhaisnéis ábhartha ar fad a bhí i seilbh EirGrid a eisiúint don achomharcóir agus ní raibh aon saincheist eile le socrú ann. Sna cúinsí sin, chinn mé leas a bhaint as mo rogha chun an t-achomharc a mheas a bheith tarraingthe siar beag beann ar agóid luaite an achomharcóra ina aghaidh sin.

Imeachtaí san Ard-Chúirt agus sa Chúirt Uachtarach

Aon pháirtí in achomharc chuig an Oifig seo, nó aon duine eile a ndéanann breith uaim difear dó/dí, féadfaidh sé/sí achomharc a dhéanamh chuig an Ard-Chúirt ar phoncanna dlí a thagann as an mbreith sin. Ní dhearnadh aon achomhairc nua chuig an Ard-Chúirt sa bhliain 2014. I mí na Nollag, áfach, rinne Cairde Chomhshaoil na hÉireann iarratas ar athbhreithniú breithiúnach chuig an Ard-Chúirt, agus iad ar lorg ordú mandámuis a fháil i ndáil le hachomharc a rinneadh chuig an Oifig seo i mí Iúil 2014.

Chríochnaigh an Chúirt Uachtarach a héisteacht i mí Iúil sa chás An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (GNBS) v. An Coimisinéir um Fhaisnéis Comhshaoil (CEI/10/0005), rud a bhaineann leis an gceist maidir le cé acu is údarás poiblí í GNBS de réir bhrí na Rialachán nó nach ea. Táthar ar feitheamh breithiúnais agus é seo á scríobh.

Iarrataí a mheastar a bheith diúltaithe

Meastar iarraidh a bheith diúltaithe i gcásanna ina dteipeann ar an údarás poiblí breith ar an iarraidh a eisiúint laistigh den teorainn ama iomchuí a shonraítear sna Rialacháin (mí amháin, de ghnáth).

Sa bhliain 2014, thuairiscigh an Oifig seo iarrataí a measadh a bheith diúltaithe i gcás trí údarás poiblí nár thug freagra ar iarraidh laistigh de na teorainneacha ama dá bhforáiltear sna Rialacháin. B'ionann an figiúr sin agus feabhas suntasach ar na seacht gcinn a bhí ann an bhliain roimhe, arbh í an bhliain inar thosaigh mé ag tabhairt tuairisc ar shonraí na n-údarás poiblí lena mbaineann.

Iarrataí a measadh a bheith diúltaithe ag an gcéad chéim

Thuairiscigh an Oifig seo dhá iarratas chuig údaráis poiblí mar chinn a measadh a bheith diúltaithe ag an gcéad chéim den iarraidh. Is iad seo a leanas na húdaráis poiblí lena mbaineann:

- Bord na Móna, agus
- Comhairle Contae Loch Garman.

Iarrataí a measadh a bheith diúltaithe ag an dara céim

Thuairiscigh an Oifig seo trí iarratas chuig údaráis poiblí mar chinn a measadh a bheith diúltaithe ag an dara céim den iarraidh. Is iad seo a leanas na húdaráis poiblí lena mbaineann:

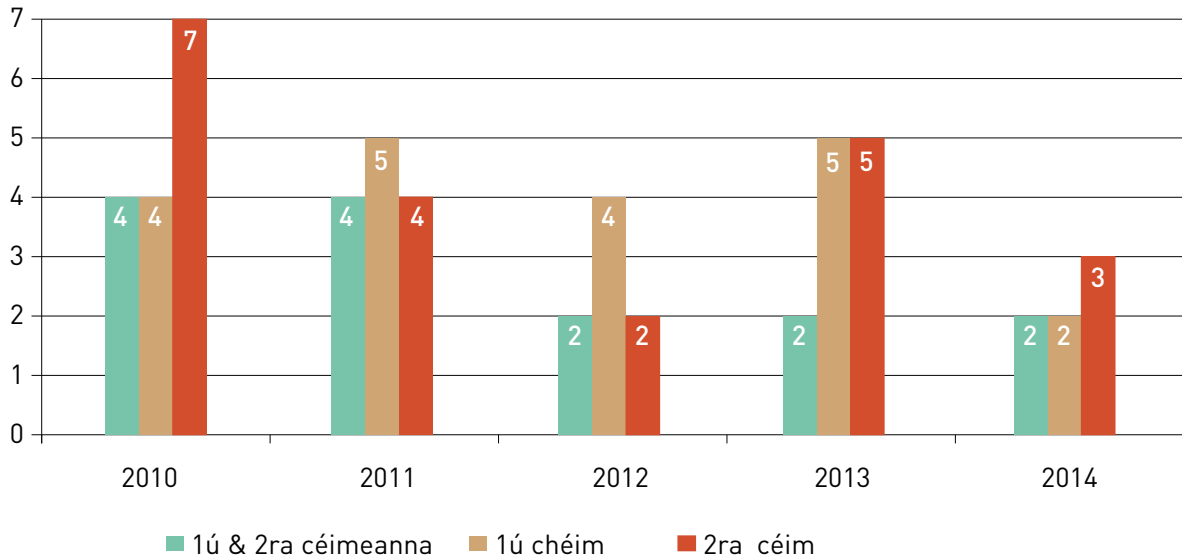
- Bord na Móna,
- Comhairle Contae Loch Garman, agus
- An Roinn Talmhaíochta. (Ba é an 18 Iúil 2014 an dáta ar bhreith athbhreithnithe inmheánaigh na Roinne, ach níor eisíodh í go dtí an 5 Lúnasa 2014 agus bhí sí lá amháin déanach dá bharr sin.)

Iarrataí a measadh a bheith diúltaithe ag an dá chéim

Thuairiscigh an Oifig seo dhá cheann de na hiarrataí atá luaite thuas mar chinn a measadh a bheith diúltaithe ag an dá chéim den iarraidh. Is iad seo a leanas na húdaráis phoiblí lena mbaineann:

- Bord na Móna, agus
- Comhairle Contae Loch Garman. (Tugaim faoi deara, áfach, go ndíospóideann an Chomhairle a bhailí atá an iarraidh i bhfianaise cheanglais theicniúla Airteagal 6(1) de na Rialacháin.)

Iarrataí a measadh a bheith diúltaithe

Saincheistanna a tháinig chun cinn agus ábhair eile spéise

Sa bhliain 2014, tharla sé gurbh iad na roghanna a rinne mé maidir le leithdháileadh na n-acmhainní teoranta a bhí ar fáil dom ba chúis leis an méadú a tuairiscíodh thuas i riaráiste na gcásanna idir lámha a bhí ag OCFC. Os a choinne sin, áfach, bhí a lán forbairtí dearfacha ann anuraidh as a dtiocfaidh feabhsuithe i bhfeidhmiú chóras na rochtana ar fhaisnéis faoin gcomhshaol in Éirinn. Tá athrú dearfach amháin i bhfeidhm cheana féin. Is é sin, an laghdú ar tháillí achomhairc ó €150/50 go €50/15.

Acmhainní

Mar a thuairiscigh mé cheana féin, tá tearcacmhainní á gcur ar fáil do OCFC le fada an lá. Cé gur Oifig í atá neamhspleách ó thaobh an dlí de, ní bhfuair OCFC aon leithdháileadh maoiniúcháin ar leith ón Stát ach go dtí le gairid agus, dá bharr sin, b'éigean di brath ar na hacmhainní a d'fhéadfadh Oifig an Choimisinéara Faisnéise (OCF) a chur ar fáil di. Mar sin féin, tá dúshlán mhóra roimh OCF féin óna bunú maidir le leibhéal cuí maoiniúcháin a fháil ag féachaint don éileamh ar a cuid seirbhísí. Dá bhrí sin, ba bheag acmhainn le spáráil ag OCF agus meastar go mbeidh méadú suntasach ann ar éileamh nuair a thosófar ag fáil iarratais ar athbhreithniú faoin Acht um Shaoráil Faisnéise 2014.

Sa chomhthéacs sin, b'éigean dom smaoineamh faoin dóigh ab fhearr chun obair fhoriomlán na hOifige a chur ar aghaidh laistigh de na hacmhainní teoranta a bhí ar fáil dom. Bhí sé mar thosaíocht dom sa bhliain 2014 gan aon athbhreithnithe Saoráil Faisnéise a bhí ar bun le breis agus 12 mhí a bheith idir lámha ag deireadh na bliana agus bhain mé leas, de réir mar ba ghá, as na hacmhainní a bronnadh ar Vóta na hOifige seo chun an sprioc sin a bhaint amach. Tá áthas orm a rá gur éirigh leis an obair sin agus go raibh fíorbheagán cásanna Saoráil Faisnéise a bhí ar bun le breis agus aon bhliain idir lámha faoi dheireadh na bliana agus go raibh feabhas suntasach tagtha ar agaí slánúcháin na gcásanna mar thoradh ar na hathchóirithe eagrúcháin a cuireadh chun feidhme i mí an Mheithimh 2014.

Mar sin féin, feictear don Oifig seo gur minic a bhíonn tosca casta ag gabháil le hachomhairc a bhaineann le rochtain ar fhaisnéis faoin gcomhshaol, rud a fhágann go mbíonn sé an-doiligh iad a phróiseáil go tapa; dá bhrí sin, cé gur íseal a bhíonn líon na n-achomharc a bhaineann le rochtain ar fhaisnéis faoin gcomhshaol, is gnách go mbíonn méid díreireach acmhainní ag teastáil ina leith. Mar sin, ní bheadh OCF in ann a riaráiste a laghdú ná agaí slánúcháin na gcásanna a fheabhsú dá dtabharfadh sí tosaíocht d'achomhairc a bhaineann le rochtain ar fhaisnéis faoin gcomhshaol freisin.

Ag an am céanna, ní dhearna mé dearmad ar an ngá atá le nós imeachta athbhreithnithe atá éifeachtach agus tráthúil a chur ar fáil faoi na Rialacháin maidir le Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol. A luaithe a bheidh siad leabaithe, is dóigh go n-imreoidh athchóirithe eagrúcháin OCF tionchar dearfach ar phróiseáil na n-achomharc a bhaineann le rochtain ar fhaisnéis faoin gcomhshaol. Chomh maith leis sin, in aighneacht buiséid a chuir sí faoi bhráid na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe don bhliain 2015, rinne an Oifig seo cás láidir ar mhaoiniúchán a fháil do OCFC a bhí bunaithe ar a raibh ag teastáil uaithe go stairiúil ar mhaithe le freastal ar a riachtanais acmhainní agus ar mhaithe le mórfheabhsuithe a bhaint amach ó thaobh soláthar seirbhísí de. Tá an-áthas orm a thuairisciú gur i mí Dheireadh Fómhair 2014 a cheadaigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe leithdháileadh buiséid a léirigh na riachtanais atá ag OCFC mar a bhí sainaitheanta san aighneacht ón Oifig seo. Tá acmhainní curtha ar leataobh do OCFC den chéad uair riamh anois. Mar thoradh ar na hacmhainní sin, beidh OCFC in ann a riaráiste a laghdú agus agaí slánúcháin na gcásanna a fheabhsú faoi mar a rinne OCF.

Rannpháirtíocht dhearfach leis an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil agus le comhlachtaí eile

Rud dearfach eile sa bhliain 2014 ba ea an rannpháirtíocht mhéadaithe a bhí ann idir oifigigh ón Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil (RCPRÁ) agus oifigigh ón Oifig seo. Ag teacht sna sála ar an gcruinniú le RCPRÁ maidir le Cás CEI/12/0007, dar tagraíodh thuas, tionóladh cruinniú eile chun roinnt saincheistanna éagsúla a phlé, lenar áiríodh Treoirchás (réamhsháraithe) AE a thionscain an Coimisiún Eorpach mar fhreagairt do ghearán a bhain leis an dóigh a raibh an Treoir maidir le Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaoil á cur chun feidhme ag Éirinn. Thapaigh an Oifig seo an deis a bhí ann a cás ar son acmhainní a bhrú chun cinn agus a mholadh do RCPRÁ na táillí ar achomharc a dhéanamh chuig OCFC a laghdú ar aon dul leis an laghdú i dtáillí ar iarratas a dhéanamh ar athbhreithniú ag an Oifig seo faoin Acht um Shaoráil Faisnéise 2014. Ba iad seo a leanas i measc na saincheistanna eile a pléadh: leasuithe féideartha ar na Rialacháin chun aghaidh a thabhairt ar chúrsaí amhail an mearbhall agus an t-ualach méadaithe riaracháin atá ag teacht chun cinn toisc nach bhfuil an córas rochtana ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil agus an córas Saoráil Faisnéise ar chomhréim le chéile, mar is amhlaidh i gcás na Ríochta Aontaithe agus na hAlban; easnaimh sna Rialacháin amhail an easpa forála sainráite don dualgas cruthúnais i ndáil le húdar a thabhairt le diúltú d'fhaisnéis a chur ar fáil; agus ábhair imní faoi ionchorprú airbheartaithe dhíolúintí an Achta um Shaoráil Faisnéis isteach sna Rialacháin faoi Airteagal 8(a)(iv). Chomh maith leis sin, d'aontaigh an Oifig seo páirt a ghlacadh in imeacht oilúna maidir le rochtain ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil, rud a bhí á phleanáil ag an am lena sholáthar do bhaill foirne de chuid údarás poiblí i mí Mheán Fómhair.

Díreach tar éis an chruinnithe, thug an Oifig seo fógra foirmiúil i scríbhinn do RCPRÁ gur measadh go raibh beirt imscrúdaitheoirí ar a laghad a bhfuil taithí chuí acu ar dhlí an chomhshaoil ag teastáil chun gur féidir léi mórfeabhsuithe a bhaint amach ó thaobh soláthar seirbhísí de. Ina theannta sin, rinne an Oifig seo aighneacht mar fhreagairt don chomhairliúchán poiblí a bhí ar siúl ag an am maidir leis na forálacha um rochtain ar an gceartas de Choinbhinsiún Aarhus. Ba san aighneacht sin a pléadh arís eile le táillí achomhairc, le hacmhainní agus le hathrú reachtach.

Tá áthas orm a thuairisciú gur thacaigh Ard-Rúnaí RCPRÁ le mo chás ar son acmhainní a fháil, agus é ag scríobh go díreach chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA) an 28 Samhain 2014 chun feasacht a ardú ar an gceist sin agus chun moladh do RCPA féachaint go fabhrach ar an togra foirne ó OCFC. Ina dhiaidh sin, thug RCPA cead do OCFC an 23 Nollaig 2014 dhá phost mar imscrúdaitheoir a líonadh. Tá an próiseas earcaíochta do na poist sin ar siúl agus é seo á scríobh.

Chomh maith leis sin, d'aontaigh RCPRÁ táillí achomhairc a laghdú. Dá réir sin, rinne an tAire Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaoil) (Leasú) 2014 (Uimh. I.R. 615 de 2014), lenar laghdaíodh an táille chaighdeánach achomhairc ó €150 go €50 le héifeacht láithreach, a shíniú mar dhlí an 19 Nollaig 2014.

Ina theannta sin, bhí freastal maith ar an imeacht oiliúna maidir le rochtain ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil a réachtáladh do bhaill foirne de chuid údarás poiblí i dTulach Mhór, Co. Uíbh Fhailí, an 16 Meán Fómhair. Fuarthas aiseolas dearfach ó roinnt de na daoine a bhí i láthair freisin. Bhí an Oifig seo an-sásta cur leis an imeacht agus cuireann sí fáilte mhór roimh thionscnaimh den sórt sin atá deartha chun oiliúint agus feacht a fheabhsú i measc ball foirne de chuid údarás poiblí. Tionscnamh gaolmhar is ea an tairseach “Environlink” atá curtha ar bun ag RCPRÁ, rud trína gcuirtear ábhar oiliúna ar fáil do bhaill foirne de chuid údarás poiblí, cur i láthair a thug an Oifig seo ina measc.

Forbairt dhearfach eile, nó céim sa treo ceart ar a laghad, ba ea gur cuireadh foráil isteach san Acht um Shaoráil Faisnéise 2014 lena dtagraítear go sainráite do na Rialacháin maidir le Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaoil. Foráiltear le halt 12(7)(b) den Acht um Shaoráil Faisnéise anois go bhféadfaidh comhlacht Saoráil Faisnéise cur in iúl do dhuine a bhfuil iarraidh á déanamh aige/aici cé acu a fhéadfar nó nach bhféadfar na taifid lena mbaineann a fháil faoi na Rialacháin seachas faoin Acht. Ar a laghad, ba cheart go méadófaí leis an bhforáil sin feacht ar chearta an iarrthóra faoi na Rialacháin maidir le Faisnéis faoin gComhshaoil agus d’fhéadfaidh go laghdófaí léi cuid den mhearbhall a thagann as dhá chóras um rochtain phoiblí ar fhaisnéis atá ag forluí ar a chéile agus atá ar leithligh ó chéile a bheith againn.

Chomh maith leis sin, d’fhreastail mé ar chomhdháil an-fhaisnéiseach Eorpach maidir leis an gcóras rochtana ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil an 4 Samhain. Ba é an Lárionad um Shaoráil Faisnéise i nDún Éideann, Albain, a d’eagraigh an chomhdháil agus áiríodh inti cainteanna ar Choinbhinsiún Aarhus agus an sainmhíniú atá ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil. I measc na gcainteoirí a bhí i láthair, bhí Rosemary Agnew, Coimisinéir Faisnéise reatha na hAlban, an tOllamh Kevin Dunion, Coimisinéir Faisnéise roimhe na hAlban, agus acadóirí agus cleachtóirí suntasacha eile.

Ábhair imní maidir le hAirteagal 8(a)(iv)

Mar a tugadh faoi deara, ba i measc na n-ábhar a pléadh le hoifigigh ó RCPRÁ a bhí ábhair imní na hOifige seo maidir le hAirteagal 8(a)(iv) de na Rialacháin. Tagann na hábhair imní as an tagairt don Acht um Shaoráil Faisnéise i dtaca le rúndacht imeachtaí údarás poiblí a chosaint.

Ba sa bhliain 2006 ar dtús a chuir an Oifig seo a cuid ábhar imní ina leith sin in iúl i gcomhfhreagras a bhain leis na dréacht-Rialacháin a bhí i bhfeidhm ag an am. Tar éis cruinniú i dtaca le Cás CEI/12/0007 a thionól leis an Roinn i mí na Samhna 2013, lorg an Oifig seo comhairle dhlíthiúil ar an gceist maidir le cé acu a d’fhéadfaí nó nach bhféadfaí a mheas go dtugtar leis an Acht um Shaoráil Faisnéise an chosaint dhlíthiúil riachtanach do rúndacht imeachtaí údarás poiblí agus maidir le cé acu a bheadh nó nach mbeadh an chosaint sin i gcomhréir leis an Treoir i bhfianaise chásdlí ábhartha Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh. Tugann an chomhairle dhlíthiúil a fuairamar le fios nach gá gur bunoscionn leis an Treoir atá sé díolúintí an Achta um Shaoráil Faisnéise a ionchorprú sa chóras rochtana ar fhaisnéis faoin gcomhshaoil toisc go bhféadfaí a mheas go gciallaíonn “rúndacht dá bhforáiltear le dlí” nach

bhfuil aon cheart rochtana ag an bpobal ina leith sin. D'aontaigh ár sainchomhairleoir, áfach, nach bhfuil sé leath chomh simplí sin ach oiread.

Ag an gcruinniú le hoifigigh ó RCPRÁ i mí Lúnasa 2014 agus i gcomhfhreagras ina dhiaidh sin, thug an Oifig seo faoi deara gur ar roinnt cúiseanna éagsúla a bhaineann an-deacracht go fóill le díolúintí an Achta um Shaoráil Faisnéise a ionchorprú sna Rialacháin maidir le Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol. Áirítear iad seo a leanas leis na cúiseanna sin:

- Níor tugadh aon sainmhíniú soiléir ar “choincheap imeachtaí”, rud a chuir Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh síos air mar bheart riachtanach faoin dlí náisiúnta;
- Cé gur cosúil go mbíonn sé níos coitianta i gcónaí, bíonn sé deacair ó thaobh cúrsaí riaracháin de píosa reachtaíochta amháin a chur i bhfeidhm chun tagairt do pháosa reachtaíochta ar leith;
- Má chuirtear díolúintí an Achta um Shaoráil Faisnéise i bhfeidhm ar an mbealach sin, is dóigh go mbeidh siad faoi réir agóid dhian.

Tá sé beartaithe ag an Oifig seo a cuid ábhar imní faoi na deacrachtaí sin agus faoi dheacrachtaí eile a thagann as na Rialacháin a shaothrú i dteagmháil eile le RCPRÁ roimh i bhfad.